

Utan ord

Mina Hansson

Gratis läsprov kapitel 1-4

1

*Jag vet inte vem jag skriver för. Är det kanske för mig själv. Eller för de andra.
Om det är för dem måste frågan ställas. Vill de lyssna?*

De ser på mig. Jag är säker på det. De ser på mig och undrar varför de ska lyssna, undrar vad jag klagat över.

Social fobi?

Väx upp.

Det är vad de säger mig. För social fobi är inget farligt. De flesta tycker att det är jobbigt att tala inför stora grupper, många vill undvika att hamna i fokus. Så väx upp. Du är inte döende.

Nej, jag är inte döende. Min sjukdom syns inte. Ändå får paniken mitt hjärta att slå så fort att det känns som att det kommer sluta slå helt av ansträngningen. Ångesten greppar tag i varenda del av min kropp: själ, leder och hud.

Det händer att jag tänker på döden som ett bättre alternativ. Varför leva i en värld där jag inte vågar ta för mig, visa vem jag är, säga det jag tänker.

Inte vågar leva.

Social fobi. Inget farligt?

Jag är ingen uppslagsbok. Jag tänker inte förklara vad sjukdomen är eller beskriva dess symptom. Allt jag önskar är förståelse. Att vara blyg, nervös för att stå framför en massa, är inte samma sak som den sjukdom jag drabbats av. Det finns likheter men snälla, jämför dem aldrig med varandra. De andra är blyga, jag förskräckt. De andra känner nervositet, jag gömmer mig och gråter.

De andra ler mot världen. Jag är utan ord.

2

"Det här är verkligen bra."

Nora höjde blicken. Kinderna var varma, det kändes som om hon kunde börja gråta vilken sekund som helst.

Han säger sådär bara för att vara snäll, jag är värdelös på allt.

"Du måste fortsätta skriva", fortsatte Davor och sneglade åter genom de tjugo arken som låg på katedern.

"Det är svårt."

Han svarade att han förstod. Nora visste att han inte gjorde det. Han hade ingen aning. Hur kunde en högskolelärare som var van vid att stå och tala inför andra fem dagar i veckan veta hur det var att ha social fobi och hur svårt det var att skriva om det?

Så tungt det varit att låta honom läsa. Det här var ingen inlämningsuppgift, utan en privat och personlig text. Hon hade nämnt för honom att hon skrev om sin sjukdom, han hade frågat om han fick läsa. Utan att tveka hade hon svarat ja. Det hade till en början varit henne överkligt att skriva ut texten, ta med till högskolan och räcka honom de hophäftade arken. Inte förrän hon återvänt hem hade känslostormen kommit liksom alla frågor om hur han skulle tolka texten och vad han skulle tycka om den. Berättelsen hade inget lyckligt slut, den var en ständig fortsättning följer där huvudpersonen aldrig fann lycka. Den handlade om henne och genom att låta honom läsa den blottade hon sitt innersta. Naken stod hon och inväntade skällsorden.

3

Nora stod utanför klassrummet och väntade. Stora delar av Faluns högskola var modern med glasväggar och vågade färgkombinationer. Korridoren hon stod i var däremot vit och lika trist som vilken korridor som helst. Någon hade försökt fräscha upp gången med ett par krukväxter, men de trötta plantorna såg mest sorgliga ut där de stod.

Hon knäppte upp jackans översta knappar. Efter den kyliga promenaden till högskolan hade hon äntligen återfått värmen. Det var bara näsan och kinderna som ännu var frusna. När lektionen började skulle hon vara varm från topp till tå. Det var därför hon alltid såg till att komma till skolan en halvtimme innan lektionerna började. För att bli varm, inte längre vara snuvig eller andfådd. Snuva, snabba andetag, ett rött ansikte. Hon kunde inte visa upp sig så inför klasskamraterna.

Som om det spelar någon roll, de bryr sig ändå inte om mig.

Väskan åkte av axeln. Den tunga litteraturen kändes av efter promenaden och den stund hon stått i korridoren. Hon kände emellertid glädje över att det inte var värre. Många kurser krävde flertalet tunga böcker. Hon studerade japanska. Ett lexikon, en övningsbok för två av skriftspråken samt en bok för grammatik och övningar var de enda som behövdes.

Böckerna var inte problemet insåg hon och lutade huvudet mot väggen. Tunga böcker, vad spelade det för roll. Det som tyngde hennes axlar var ångesten.

Hon studerade en språkkurs. Hon hade social fobi. Det var som två pusselbitar som inte passade ihop. Kursen krävde att hon talade och att tala inför främlingar var för henne bland det mest påfrestande som fanns. Det fick hjärtat att slå hårt, svetten att fukta pannan. Det frambringade paniken. Lusten att springa iväg och aldrig mer återvända.

Vad naiv hon varit som trott att det skulle gå. Men intresset för språket hade varit för stort. Det hade känts så bra när hon accepterat antagningsbeskedet. I den stunden hade hon känt sig oövervinnerlig. Hon skulle klara av det.

Så hade hon gått till den första lektionen. Allt hade brustit. Ensamhet, rodnader, begär att lämna klassrummet. Livslusten som försvunnit. Hon var värdelös. Klarade inte ens av att besvara klasskamraternas frågor om varför hon ville studera japanska.

Jag är tjugofyra år. Jag borde inte tänka såhär. Borde inte leva såhär.

Röster hördes innan två kvinnor dök upp bakom hörnet. De fnittrade och ställde sig utanför klassrummet. Nora mötte snabbt deras blickar men vände sig sedan bort. Strax därefter kom ytterligare en kvinna. De småpratade om läxan. Nora lyssnade på vartenda ord. I mindre än ett år hade hon bott i Dalarna men det var sällan hon hört någon tala med ett sådant uttalat dalmål som en av kvinnorna använde.

En av kvinnorna fnittrade som om det var högstadiet istället för högskolan de befann sig på. Ryggen sträckte hon på när tre män i tjugofemårsåldern dök upp. Ingen av männen uppmärksammade Nora. Ändå rodnade hon, kände värmen som spred sig från huvudet till bröstet. Hon såg inte rodnaden men visste att den var där. Efter tio år kände hon igen känslan. Värmen, den yttre hudens stickningar.

Hon vände dem ryggen.

Klockan tickade. Den var fyra och lektionen skulle snart börja. Varje lektion var det någon som kom på minuten, eller rentav försent. Vissa saker ändrades aldrig oavsett ålder. Denna dag var det Annie som med snabba andetag och röda kinder äntrade korridoren. Nora, som trott att stegen tillhört Davor, hade vänt sig om.

"Nu hade du tur!" sa en av männen och flinade åt Annie.

"Karma", svarade hon.

Noras hjärta slog fortare när Annie gick förbi mannen. Närmare henne.

"Struntprat", fortsatte mannen.

"Den enda dagen jag är sen är den enda dagen läraren är sen. Det *är* karma hörrudu!"

Hon ställde sig bredvid Nora. Nora andades inte längre.

"Vet du varför han är sen?"

Annie tilltalade henne. *Bara* henne.

Nora skakade på huvudet. Hon ville svara. Säga något fyndigt som skulle leda till skratt. Istället stod hon stum med öppen mun. Hon ville inte agera såhär. Annie var trots allt den enda klasskamraten som pratade med henne.

Det bästa med Annie var att hon varken fnittrade eller småpratade om tråkiga saker som vädret eller de senaste kändisinläggen på Twitter. Dessutom var hon varken vacker eller särskilt smart. Söt javisst med smilgropar, lockigt hår och stora bruna ögon; duktig i ämnet men inte mer än att hon precis hängde med.

Men Annie talar. De andra tilltalar henne och hon svarar.

Nora såg ner i golvet, skämdes. Annie var värd mer än henne. För Annie var trots allt vacker och smart. Det var bara Nora som ville tro de osanna tankarna så att hon kunde se Annie som jämställd henne själv. Sanningen var att ingen går att jämföra med Nora. Hon är och kommer alltid vara minst värd.

Davor dök upp. Alla papper och mappar låg slarvigt i famnen, det bruna håret var rufsigt och kinderna röda. Om det inte varit för att han ständigt hade en tredagarstubb skulle det ha varit ytterligare ett attribut till att det såg ut som att han nyligen vaknat och slängt sig i bilen för att åka till högskolan.

Eleverna vände sig mot honom. I princip alla log och flera av dem svarade när han som vanligt frågade klassen om bilen går bra. En av männen – som från första dagen avskytt uttrycket och, så länge Davor inte hörde, kallat det fånigt – himlade med ögonen och korsade armarna.

En av kvinnorna log fånigt och drog ner tröjan så att mer av bröstet syntes. Något alla förutom Davor lade märke till.

Medan han låste upp dörren böjde Nora huvudet. Hon hejade inte tillbaka, mötte inte hans blick som vilade – inte på kvinnans bröst, Annies smilgropar eller elevernas höjda händer – på henne. Bara henne.

Du har en gåva.

Det var vad han hade sagt. Förra veckan hade han läst hennes text. Den djupa personliga text som hon skrivit för sig själv. Kämpat fram, gråtit, slitit och tvingat fram. Gåva? Det hade tagit henne en sådan lång tid att skriva den. Hur kunde det då vara en gåva?

Nej, jag har erfarenheter. Jag har bara skrivit ner dem.

Hon mindes hans reaktion efter att hon sagt det. Allvaret.

Det finns många med liknande erfarenheter – men ingen kan berätta dem som du.

Även nu när det bara var ett minne tappade hon andan. Han hade menat vad han sagt.

Du är unik.

Hon gick in i klassrummet och satte sig på raden längst bak. Innan hon hunnit plocka fram sina böcker och pennor hade Davor börjat skriva på tavlan, ett par glosor på japanska det var meningen att hon och de andra eleverna skulle förstå.

Hon var unik. Det var vad han hade sagt. På vilket sätt? Var hon unik i sitt skrivande, sina erfarenheter? Unik i sin existens? Hon hade inte vågat fråga. Han hade skrattat åt tystnaden. Sagt att det såg ut som om hon funderade över om det var hönan eller ägget som kommit först. *Tänk inte på det. Filosofi har gjort alltför många bra människor galna. Det får inte hända dig.*

Betydde det att hon var en bra människa?

När halva lektionen passerat var det dags för eleverna att gruppera sig två och två för att genomföra dagens gruppuppgifter. Det här var den tredje gången i rad som Annie satte sig bredvid Nora.

"Du börjar kännas som min kemipartner", sa Annie. "Du vet, som på högstadiet. Jag var då alltid med samma person på kemin när vi skulle göra alla de där fåniga sakerna. Var det inte så för dig med?"

Istället för att avslöja sanningen nickade Nora. De flesta kemilektionerna hade hon missat. Skolkat, varit hemma från skolan. Ämnet hade krävt alltför mycket av henne. Det hade varit så mycket som kunnat gå fel. Det hade varit en sak att sitta med en bok framför sig och lärare som bara brydde sig om eleverna som räckte upp handen eller på annat vis krävde uppmärksamhet. Men kemi, att utföra saker praktiskt medan alla i klassrummet kunde se en, det var något helt annat.

"Vill du bli min japanskapartner?"

Annie hade lika väl kunnat fråga om Nora ville ha en miljon kronor.

Nej. En person som ville genomföra gruppuppgifterna med henne. Frivilligt. Det var värt mer än alla pengar i världen.

De satt bredvid varandra resten av lektionen, även lämnade klassrummet tillsammans. För detta var Nora glad. Det gav henne en anledning till att inte behöva se på Davor. Det gjorde att han inte ropade efter henne. För det hade han gjort många gånger vid lektionernas slut. Ropat hennes namn och sagt att han ville prata. I början hade samtalen handlat om hennes sjukdom. För det var vad det var. Hon hade ingen diagnos men det var uppenbart. Social fobi hade hon sagt. Han hade nickat, sagt att det förklarade allt. För han hade observerat hennes beteende. Varje lektion satte hon sig ensam längst bak, såg obekvämt ut och räckte aldrig upp handen. När han ställt frågor hade hon skakat på huvudet eller ryckt på axlarna. En gång när han uppmanat henne att försöka hade ansiktet blossat upp i rött. En av eleverna hade vänt sig om och sett det. Hon hade inte kommit på följande lektion.

Nora hade sett ner i golvet medan han berättat om sina iakttagelser. Hon trodde att hon gått obemärkt förbi, men han hade sett henne.

De hade diskuterat hur de skulle gå tillväga. Han kunde inte ge något betyg om hon inte sa något.

Nora hade inte kommit på någon lösning på problemet. Just då hade bara en sak funnits i hennes tankar. Att hon tvunget måste sluta kursen. Han sa att det inte fanns någon anledning att ge upp. Efter att ha tänkt efter hade han kommit på lösningen, att hon efter ett par lektioner varje månad stannade kvar och blev förhörd. Hon behövde inte tala på lektionerna utan bara vid dessa tillfällen när de var ensamma.

Han förstod, gjorde allt för att hjälpa. Ändå undvek hon hans blick.

Hon suckade och tänkte på sin sjukdom; undrade över hur länge det skulle fortgå på det här sättet. När skulle hon bli frisk och livet vända till en dräglig tillvaro? Kinderna var röda, ögonen fuktiga. Annars syntes det inte för omvärlden. Det förekom dagar då det var lätt att ta sig ur sängen och hon kände sig stark nog att ensam strida mot livets orättvisor. De flesta dagarna var inte så. Allt oftast vandrade hon från dag till dag med sjukdomen som en ständig påminnelse. Hon studerade, gick ärenden, ringde de nödvändigaste samtalen. Fast det var ansträngande. Tog mycket energi. Även om ett telefonsamtal pågick två minuter kunde hon

spendera en halvtimme för att förbereda sig. Fatta mod. Intala sig att det inte var något farligt. Ibland grät hon.

Det gjorde ont, så fruktansvärt ont att tänka och känna såhär. Och ensamheten. Värst av allt, denna ensamhet. Att vara utanför och se livet passera. Oförmögen att göra något åt det.

"Vad ska du göra idag då?" frågade Annie.

"Öhm ... inget särskilt."

En del av Nora önskade att Annies svar skulle bli en fråga, om de skulle hitta på något. En annan del var rädd för just den situationen. Nora var osäker om hon klarade av att umgås privat med någon, även om det var vad hon innerst inne ville. Man kan vara en person i klassrummet, men hur lyckas man vara densamma utanför?

"Fast jag är väldigt trött", tillade Nora. För tänk om Annie velat följa med henne hem. Lägenheten var inte ens städad. Det låg kläder framme och det var fullt med disk. Hon kunde omöjligt visa det för Annie. "Så jag ska nog lägga mig tidigt."

"Det blir detsamma för mig tyvärr. Fast först måste jag plugga." Annie tillade ett utdraget *blä* medan hon drog ut tungan.

Nora log, trivdes med att gå bredvid Annie. Hon hoppades att andra märkte det och tänkte att där går en kvinna som har vänner.

Illusion för världen. För stunden en illusion för sig själv.

4

Hur ska jag få de andra att förstå?

Jag beskriver, blottar mitt innersta, ändå känns det som att jag bara skrapar på ytan. Det finns så mycket dolt därunder, mycket mer än jag själv förstår. Känslorna, självhatet, ångesten. Allt det där som det är svårt att skriva om. Även när orden samarbetar får jag känslan av att det inte går att beskriva. De andra, de som aldrig känt det jag känt, hur kan jag få dem att med enbart ord förstå mina kval?

De ser mig inte. Även om jag berättar om kinderna som rodnar ser de inte vad jag menar. Jag talar inte om den lätta rodnaden som de flesta drabbas av någon gång i livet. Jag menar den rodnad som är så kraftig att den tydligt syns på avstånd.

Kan de föreställa sig det? En rodnad så intensiv att det tar flera minuter innan den försvinner?

De ser mig inte. Även om jag berättar om paniken som greppar tag om bröstet förstår de inte känslan jag försöker beskriva. Det är en panik som tar andan från en trots de desperata försöken att få luft. Man kan inte röra sig utan står som ett stelt skal, lätt framåtböjd som i försvarsposition.

Kan de föreställa sig det? En känsla så stark att det känns som en evighet innan det går över och man åter kan andas?

De ser mig inte. Även om jag berättar om ensamheten inser de inte ordens innebörd. Många upplever ensamhet oavsett om det är i hemmet eller i skolan och arbetet. Men de har alla någon. Även om jag, liksom många andra, har en familj så bor de i en annan stad än mig. Det finns ingen som säger välkommen hem efter att jag varit hemifrån. Det finns ingen som ringer mig och frågar om vi ska ses. Inte heller finns det någon som hör av sig, bara för att säga att denne saknar mig.

Kan de föreställa sig det? En ensamhet så absolut att det inte finns någon som kan ge näring åt ens själ?

De ser mig inte. För de försöker inte ens.

Kan de föreställa sig det? Att öppna ögonen och inse att deras värld inte är den enda som existerar?

Jag ser. Jag föreställer mig. Med all min styrka, med alla medel jag kan utnyttja, försöker jag att beskriva. För att de ska förstå. Jag vill inte längre att de ska titta på mig och bedöma mig utifrån sina egna normer. Varje gång de tittar på mig utan att förstå vad jag går igenom känns det som om jag förlorar av del av mig själv. En dag när någon riktar sin blick mot mig kommer jag att falla ihop och aldrig mer resa mig.

Denna person kan vara du. Vill du vara anledningen till mitt fall?

Diverzity Förlag

Diverzity är förlaget som går mot strömmen. Utgivningen består av böcker och noveller som är normbrytande, och berör sådant som etnicitet, sexualitet, klass och könsroller. Även fysiska och psykiska problem tas upp. Böckerna passar både vuxna och unga vuxna.

Diverzity Förlag erbjuder tjänster inom manusutveckling till både företag, studerande och privatpersoner. Dessa tjänster är lektor, korrekturläsare och textbearbetning. Du kan få hjälp var du än befinner dig i skrivprocessen. Få mer information om tjänsterna och priser på www.diverzityforlag.com.

Utgivna böcker av Diverzity Förlag

Tills ingenting finns kvar

En vintermorgon hittas niondeklassaren Emma död. Det ligger en blomma på bröstet, på ett sätt som borde ha varit omöjligt med tanke på sättet hon dog.

Liam och hans syster, bibliotekarien Anja, dras in i händelsernas centrum när Liam hittar en lista över tilltänkta offer. Och det sista offret kommer att bli någon han känner.

Frigörelse

En främmande man dyker oväntat upp i Ejlas by. Han är inte som någon annan hon träffat. Till en början vet hon inte hur hon ska förhålla sig till honom, men befinner sig med tiden alltmer i hans närvaro.

Samtidig får Ejla veta mer om Väst, den del av Landet där det finns slaveri och orättvisor, liksom de känslökalla laglösa med skjutvapen. Som sydbo är Ejla säker på att inget som pågår i Väst kommer att beröra henne. Så känner hon tills den dag en mörk hemlighet uppdagas och hon hamnar mitt i en kamp som berör hela Landet.

Utan ord

Sedan tonåren har Nora mått dåligt psykiskt. Som vuxen bor hon ensam, klarar inte av att arbeta och har isolerat sig fastän hon inte önskar sig något annat än att få ett normalt liv. Trots sina besvär studerar hon japanska på högskolan. Det är där hon träffar Annie, som tycks vara hennes motsats, och Ulrik som liksom henne är full med hemligheter.

Utan ord är en fiktiv berättelse baserad på Mina Hanssons erfarenheter med social fobi och fobisk personlighetsstörning, samt hennes kamp om att hitta rätt i livet.

My Little Pony : Den inofficiella boken om det svenska samlandet

Få flickleksaker har gjort samma intryck som My Little Pony. Dessa färgglada ponnyer har lyckats hålla sig på marknaden sedan 1980-talet. Under resans gång har My Little Pony fångat många hjärtan – men också väckt avsky.

I denna bok tas historien bakom My Little Pony upp. Med ett svenskt fokus har författaren intervjuat samlare och personer som arbetat med My Little Pony. Boken besvarar frågor som när ponnyerna började säljas i Sverige, hur många My Little Pony-dockor samlarna har i genomsnitt och hur leksakerna marknadsförts.

My Little Pony : Den inofficiella boken om det svenska samlandet riktar sig till samlare, liksom de som bara är nyfikna. Boken innehåller fakta om ordförklaringar, skötselråd och värde. Annat som tas upp är My Little Pony-tatueringar, brony-kulturen och det svenska rollspelet. Förbered dig på en trettiofem år lång resa med de färgglada leksakerna och de underbara samlarna!

Utgivna e-noveller av Diverzity Förlag

Den längsta natten

Det är natten före julafton. Sara somnar i soffan, bekymrad över att inte kunna skänka hennes barn den jul de förtjänar. När Sara vaknar vet hon två saker redan innan hon slagit upp ögonen. Den ena är att hon inte sovit mer än någon timme. Den andra är att något utöver det vanliga väntar henne.

Den längsta natten är en novell för dig som vill komma i julstämning!

Nemesis

Det är ingen vanlig middag Iva och Karl ska bjuda sina gäster på. På bordet står finservisen, ljung och svarta servetter vikta till svanar. Och i ett av glaset, där finns mer än bara vin.

Nemesis är en kortare spänningsnovell om hämnd och rättvisa.

Eldar

De hade inte känt varandra länge, men efter bara några månader trodde Tanja att hon visste allt om Jakob. Så fel hon hade. En kväll får hon veta sanningen om hans förflutna, om den fysiska och psykiska misshandeln han fått utstå som barn. Även om det påverkat och gjort honom udda, så är hon säker på att det ligger i det förflutna.

Så tror hon tills dagen hon åker hem till Jakob, men istället för honom möter en främmande man med ett vapen i hand.

Hunger

När främmande män dyker upp på Uldas gård blir hon tvungen att fly medan hennes familj tas tillfånga. Bestämd att återförenas med dem tar hon beslutet att bege sig till Storstaden, dit de förts iväg. Under färden stöter hon på Terk, en ung man som motvilligt låter henne följa med honom. Allt vänds upp och ner när de kommer till Storstaden. Det handlar inte längre bara om att försöka befria Uldas familj, utan om en strid som ska omkullkasta den onda kungen Dei'dradh.

Välsignad vare han som kom i Dödens namn

Clara har planerat att spendera sin lediga helg med att baka inför julen. Allt förändras då hon får ett brev som meddelar att hon redan dagen efter har en inbokad tid hos Enhjerta Advokatfirma. Alltför nyfiken att ändra besökstiden åker hon dit. Men istället för att diskutera anledningen till att hon är där så blir hon och sex andra personer instängda i väntrummet. Utan möjlighet att ta sig därifrån blir de tvingade till att samarbeta för att överleva. Det är något som snabbt visar sig bli svårare än de trodde.

Välsignad vare han som kom i Dödens namn är en långnovell fylld med spänning och som tar upp människans vilja att leva – och vad de är kapabla att göra för att överleva.